

SERVIU EL SENYOR AMB ALEGRIA

Creu de Crist, arbre de vida

Estimats diocesans, i benvolguts amics i amigues que tal vegada residireu durant aquests dies de Setmana Santa a diverses ciutats i pobles de la diòcesi de Tortosa: Déu vos guard.

Ens disposem aquests dies a celebrar amb profunda devoció els misteris de la passió, mort i resurrecció de Jesucrist. Cal agrair als membres de les confraries de moltes poblacions de la nostra diòcesi tortosina el gran servei que fan ajudant-nos a viure amb fe aquests dies sants. Totes i cadascuna de les escenes de la Passió de Jesús representades a les imatges de les confraries ens ajuden a fer nostre l'itinerari cap al Calvari, caminant amb Jesús pels nostres carrers i places, redescobrint la intensitat de l'Evangeli.

Per part meva, com sabeu, ja fa una mica més de mig any que vaig iniciar la meva missió episcopal a la diòcesi de Tortosa. Aquests mesos m'estan ajudant a anar coneixent la nostra realitat diocesana. Em queda molt per anar aprenent i endinsant-me en la gran riquesa de tradicions i celebracions que es conserven amb molta cura i estimació a cadascuna de les poblacions de la nostra diòcesi. I amb molta il·lusió desitjo continuar coneixent i aprenent, i poder acompanyar-vos en els actes centrals commemoratius d'aquests dies sants.

És un goig que mantinguem ben vives les nostres boniques tradicions de pietat popular, essent així deixebles missioners que irradien arreu l'alegria de l'Evangeli, comunicant-lo amb devoció i pietat, tot sortint en processons pels nostres carrers i places.

Us encoratjo a tots i a totes a viure amb profunda religiositat aquests dies: al carrer, a les processons, en pregària a la llar familiar, i, sobretot, tinguem-ho molt en compte, especialment a les ce-

lebracions litúrgiques del Triduum Pasqual, tant a la Catedral com a les parròquies, monestirs i comunitats cristianes presents a tot el territori diocesà.

Que caminant junts pels carrers i places, infants, joves, adults, ancians, veïns de tota la vida, o nou vinguts i amics que residiu aquests dies entre nosaltres, acompanyem junts els passos del Senyor, re-

cordant que, des de la fe, la Creu de Crist és *arbre de vida, de sang tenyida, pau i combat, mort i victòria, camí de glòria*.

Molt bona Setmana Santa i que Nostre Senyor us beneeixi!

† **Sergí Gordo Rodríguez**
Bisbe de Tortosa

APUNTS PER A L'ANÀLISI

Amb palmes i rams

Estava anunciat. El Messies seria entronitzat enmig de cants i signes de benedicció: «Beneït el qui ve en nom del Senyor. Ordeneu una processó amb rams fins a les vores de l'altar» (Sl 117,26-17).

Avui es compleix aquesta paraula de l'Esriptura. Però solament en part. No és una processó triomfal sinó pacífica. No és grandiosa sinó humil. No és universal sinó dels petits. No és apoteòsica sinó com un ferment de pacifisme i d'humilitat.

D'aquesta entrada de Jesús a Jerusalem ens en queden tres símbols:

—Un pollí. No un cavall fort i elegant, sinó un pollí. També estava escrit: «Mira, el teu rei ve cap a tu muntat en un

ase, en un pollí, un fill de somera» (Za 9,9-10). En farem poques de guerres amb un pollí. El seu valor precisament està en el que significa: mansuetud, humilitat, negació... al revés del que cerquem en un cavall de guerra.

—Lloances messiàniques. Les lloances van adreçades a Déu i al qui ve en el seu nom. No s'alaben les grandeses humanes. Es beneeix el qui arriba com a rei en nom del Senyor. Lluc ho deixa molt clar utilitzant el mateix missatge de Nadal: «Pau en el cel i glòria en les altures» (Lc 19,38).

—Els infants. Cridaven entusiasmats, fins i tot en el temple. Tant que les autoritats reclamen a Jesús. Però havien de ser els infants perquè ells són els preferits en el Regne de Déu. I perquè són el millor signe dels valors del Regne: «és dels qui es fan com ells» i perquè «amb la paraula dels infants i dels nadons t'has fet cantar una lloança» (Sl 8,3).

Aquesta entrada solemne de Jesús a Jerusalem com a Messies és una victòria:

—La victòria de la pau sobre les violències humanes. S'anuncia la pau i es fa opció per la senzillesa.

—La victòria de la humilitat sobre les grandeses humanes. Es prefereix els petits i el qui humanament no compten.

—La victòria de l'alegria de l'Esperit sobre les tristesses humanes. Desborda l'entusiasme que ve de Déu.

—La victòria de l'esperança sobre els desenganys humans. S'acull i es beneeix la utopia.

Encara avui Déu ve a l'encontre dels homes per anunciar-nos el seu amor i la seva salvació.

Mn. Ramon Sàrries

SERVID AL SEÑOR CON ALEGRÍA

Cruz de Cristo,
árbol de vida

Estimados diocesanos, y queridos amigos y amigas que tal vez residiréis durante estos días de Semana Santa en varias ciudades y pueblos de la diócesis de Tortosa: ¡El Señor está con vosotros!

Nos disponemos estos días a celebrar con profunda devoción los misterios de la pasión, muerte y resurrección de Jesucristo. Hay que agradecer a los miembros de las cofradías de muchas poblaciones de nuestra diócesis tortosina el gran servicio que realizan ayudándonos a vivir con fe estos días santos. Todas y cada una de las escenas de la Pasión de Jesús representadas en las imágenes de las cofradías nos ayudan a hacer nuestro itinerario hacia el Calvario, andando con Jesús por nuestras calles y plazas, redescubriendo la intensidad del Evangelio.

Por mi parte, como sabéis, ya hace algo más de medio año que inicié mi misión episcopal en la diócesis de Tortosa. Estos meses me están ayudando a ir conociendo nuestra realidad diocesana. Me queda mucho para ir aprendiendo y adentrándome en la gran riqueza de tradiciones y celebraciones que se conservan con mucha estimación en cada una de las poblaciones de nuestra diócesis. Y con mucha ilusión deseo continuar conociendo y aprendiendo, y poder acompañaros en los actos centrales conmemorativos de estos días santos.

Es un gozo que mantengamos muy vivas nuestras bellas tradiciones de piedad popular, siendo así discípulos misioneros que irradian por doquier la alegría del Evangelio, comunicándolo con devoción y piedad, saliendo en procesiones por nuestras calles y plazas.

Os aliento a todos y a todas a vivir con profunda religiosidad estos días: en la calle, en las procesiones, en la oración junto al hogar familiar, y, sobre todo, tengámoslo muy en cuenta, especialmente en las celebraciones litúrgicas del Triduum Pasqual, tanto en la Catedral como en las parroquias, monasterios y comunidades cristianas presentes en todo el territorio diocesano.

Que caminando juntos por las calles y plazas, niños, jóvenes, adultos, ancianos, vecinos de toda la vida, o recién llegados y amigos que residís estos días entre nosotros, acompañemos juntos los pasos del Señor, recordando que, desde la fe, la Cruz de Cristo es *árbol de vida, de sangre teñida, paz y combate, muerte y victoria, camino de gloria.*

† **Sergi Gordo Rodríguez**
Obispo de Tortosa

Celebració del Dimecres
de Cendra a la Catedral

El dia 14 de febrer, Dimecres de Cendra, se celebrà a la Catedral una Eucaristia presidida pel Sr. Bisbe, Mons. Sergi Gordo Rodríguez, i concelebrada per Mn. Josep M. Membrado.

Tot seguit, el Sr. Bisbe ens digué: «Avui iniciem el camí de la Quaresma que ens ajuda a preparar-nos per celebrar la Pasqua del Senyor. També rebrem la cendra reconeixent que som criatures del Senyor i que tot és gràcia seva en la nostra vida.»

El Sr. Bisbe inicià l'homilia: «"Convertiu-vos" és la paraula que escoltem avui. Convertiu-vos i creieu en mi. Convertir significa transformar una cosa i passar a ser-ne una altra, és a dir, capgirar, canviar. Hi ha una planta, el girasol, que sempre es gira segons el sol i per a mi sempre ha sigut una imatge de què nosaltres també ens hem de capgirar entorn de Crist, perquè segue sempre el nostre punt de referència i guie els nostres passos. Aquests verbs: gireu-vos, transformeu-vos, capgireu-vos... són els que ens indiquen de què hem de canviar.»

A continuació la benedicció i la imposició de la cendra: «Convertiu-vos i creieu en l'Evangelí». El bisbe Sergi, abans de donar-nos la benedicció ens digué: «La pregària, el dejuni i l'almoina, ens ajudin a caminar cap a la Pasqua i que siguem com els girasols buscant sempre el sol, que per a nosaltres és el Senyor». I ens donà la benedicció final.

Que aquest temps de Quaresma que avui hem començat, ens ajude a caminar amb el desig de ser més bons i esperançats cap a la Pasqua de Resurrecció.

Maria Joana Querol Beltrán

EL PAPA FRANCESC A LA XARXA

@Pontifex_es: «Tots patim mancances, solituds, buits que necessiten ser satisfets. Quan sentim la temptació de tancar-nos en nosaltres mateixos, acudim a Maria, Mare de la Plenitud; quan no aconseguim desembolicar els nusos de la vida, busquem refugi en Ella» (1 de gener).

@Pontifex_es: «El combat espiritual ens condueix a mirar des de prop aquells vicis que ens encadenen, i a caminar, amb la gràcia de Déu, cap a aquelles virtuts que poden florir en nosaltres, portant la primavera de l'Esperit a la nostra vida» (3 de gener).

@Pontifex_es: «Hi ha una paraula que ressona de mode especial en les dues principals festes cristianes. És la paraula "pau". La pau és primàriament un do de Déu, però al mateix temps és la nostra responsabilitat» (8 de gener).

@Pontifex_es: «Si fóssim capaços de mirar als ulls a les víctimes de la guerra, d'evocar la seva història personal, veuríem la guerra com el que és: una immensa tragèdia, una massacre inútil que colpeja la dignitat de cada persona sobre aquesta terra» (9 de gener).

Retorn de la custòdia a la Catedral de Tortosa

Divendres 16 de febrer, la custòdia monumental del Corpus de la Catedral de Tortosa ha retornat a la seu en un camió capitoné adequat per al transport d'obres d'art.

Ha tornat al seu lloc propi, el tresor de la Catedral, restaurada i consolidada per l'equip de restauració d'obres d'orfebreria del Centre de Restauració de Béns Mobles de la Generalitat de Catalunya, dirigit per la tècnica Carolina Jorcano.

Una peça tan delicada i de gran pes, que acumulava danys en els seus ornaments exteriors i, sobretot, en la seva delicada i equilibrada estructura, per l'ús que se n'ha fet traient-la en processó pels carrers de Tortosa i pel pas dels anys, que enguany se'n compleixen 386, necessitava una restauració a fons, que ha culminat amb èxit.

Aprofitant el desmuntatge que s'ha fet de la custòdia, el Capítol Catedralici ha considerat oportú fer un estudi tècnic, artístic i històric de la magnífica peça, obrada pels orfebres Eloi Camanyes i Agustí Roda entre els anys 1626 i 1638, que estan preparant la tècnica Jorcano, la historiadora de l'art Lourdes de Sanjosé i el canonge arxiver Mn. Josep Alanyà.

La custòdia ha quedat guardada i preservada al tresor de la Catedral, el seu lloc propi, a l'espera de l'execució de la peanya i vitrina on s'exposarà, en lloc preeminent, a l'exposició permanent *Sancta Maria Dertosae*. Quan s'exposi, es farà la presentació pública, formal i oficial, de la custòdia restaurada.

Restauració de la imatge de la Mare de Déu de la Fontcalda

Gràcies a les cartes que el Dr. Joan Bta. Manyà va enviar a Soriano Montagut per encarregar-li la imatge, que la seva filla Montserrat me les va cedir per al meu llibre de *Gandesa i la Fontcalda*, ho conec exactament.

L'any 1951, el Dr. Manyà li va encarregar la imatge de marbre de Carrara i té una semblança amb la Dolorosa i la Pietat. El Dr. Manyà li feu unes observacions sobre el disseny; «...la mà de la mare que ha de sostenir el peu del noi..., el Jesuset ha de ser afinat..., tant el noi com la mare haurien de mirar cap els devots..., s'ha de donar una expressió de majestat i dolcesa que era l'encís de la imatge ve-

lla..., el colom s'ha de sentir tranquil a la mà del noi..., i la imatge ha de ser 200x70x80». La imatge va costar 10.900 ptes. A la vegada que li va pagar, li demanava la restauració del Sant Crist de la Fontcalda que fou lliurat l'any 1953.

La imatge, passades aquestes set dècades, li calia una neteja. S'ha realitzat i la Mare de Déu ha recuperat aquella bellesa original que serà molt ben rebuda pels gandesans. S'ha exposat al temple parroquial i el dia següent s'ha portat al seu cambril fontcaldí, on el Dr. Manyà hi reposa eternament.

Anton Monner
Cronista de Gandesa

AGENDA

CATEDRAL DE TORTOSA

- Dimarts 26**, a les 11.30 h, Missa Crismal.
- Dijous 28**, a les 20 h, celebració de la Santa Cena del Senyor.
- Divendres 29**, a les 12 h, celebració de la Passió del Senyor.
- Dissabte 30**, a les 10.30 h, Ofici Capitular. / A les 22 h, Vetlla Pasqual.
- Diumenge 31**, a les 12 h, Missa Estacional de Pasqua de Resurrecció, presidida pel Sr. Bisbe i concelebrada per les parròquies de la ciutat.

TORTOSA CIUTAT

- Divendres 29**, Calvari, a les 10.30 h, Viacrucis. / A les 20 h, processó del Sant Enterrament.

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA I SANTORAL

25. ■ Dilluns Sant (litúrgia de les hores: 2a setmana) [Is 42,1-4.6-7 / Sl 26 / Jo 12,1-11]. Sant Ireneu, bisbe; sant Humbert, abat; santa Dula, mr.

26. ■ Dimarts Sant [Is 49,1-6 / Sl 70 / Jo 13,21-33.36-38]. Sant Brauli, bisbe de Saragossa (631-651); santa Màxima, mr.

27. ■ Dimecres Sant [Is 50,4-9a / Sl 68 / Mt 26,14-25]. Sant Rupert (s. VII-VIII), bisbe de Worms, patró de Baviera; sant Alexandre, soldat mr.; santa Lídia, mare de família, mr.

28. □ Dijous Sant. Missa de la Cena del Senyor [Ex 12,1-8.11-14 / Sl 115 / 1Co 11,23-26 / Jo 13,1-15]. Sant Sixt III, papa (romà, 432-440); sant Doroteu, abat.

29. ■ Divendres Sant. Celebració de la Passió del Senyor [Is 52,13-53,12 / Sl 30 / He 4,14-16;5,7-9 / Jn 18,1-19,42]. Sant Ciril, diaca i mr.; sant Eustaci, abat; santa Beatriu de Silva, vg. a Toledo.

30. ■ Dissabte Sant. Sant Quirí, tribú romà mr., pare de Balbina; sant Règul, bisbe; sant Joan Clímac, abat.

31. □ Diumenge vinent, Pasqua de la Resurrecció del Senyor (litúrgia de les hores: pròpia) [Vetlla: després dels textos de la Llei i dels Profetes: Rm 6,3-11 / Sl 117 / Mc 16,1-8. Missa del dia: Fets 10,34a.37-43 / Sl 117 / Col 3,1-4 (o bé: 1Co 5,6b-8 / Jo 20,1-9; o bé: Mc 16,1-8); o bé a la Missa vespertina: Lc 24,13-35]. Sant Benjamí, diaca i màrtir (424) a Pèrsia; sant Amós, profeta; santa Balbina, verge romana i màrtir; beat Amadeu (1472), duc de Savoia.

Diumenge de Rams

o de la Passió del Senyor (B)

COMENTARI

«Jesucrist es feu obedient fins a la mort. Per això Déu l'ha exalçat com a Senyor»

Comencem avui la Setmana Santa i les lectures ens conviden a viure-la intensament. Sant Pau en fa una síntesi de tot el que celebrem: *Jesucrist que era de condició divina no es volgué guardar gelosament la seva igualtat a Déu sinó que es va fer no-res fins a prendre la condició d'esclau. Déu mateix es fa home. I no solament es fa un esclau sinó que a més es feu obedient fins a acceptar la mort i una mort de creu. És el que celebrarem aquests dies fins arribar a la nit de Pasqua en què es farà realitat el que diu també l'apòstol: Per això Déu l'ha exalçat i li ha concedit aquell nom que està per damunt de tot altre nom perquè tothom, al cel, a la terra i sota la terra reconegui que Jesucrist és Senyor. És justament el que viurem la nit de Pasqua, durant cinquanta dies i tots els diumenges de l'any. Jesús que dona la vida per salvar-nos del pecat, ressuscita a una vida absolutament nova que el fa Senyor de tot el món i que ens salva d'allò que ens fa més por que és la mort. La primera lectura també ens hi ha preparat amb un text que sembla una anticipació de la passió que llegim a l'evangeli: He parat l'esquena als qui m'assotaven; les galtes als que m'arrancaven la barba; no he amagat la cara davant d'ofenses i escopinades. Però el Senyor Déu m'ajuda. Mai no estem sols en el dolor i en el sofriment. I a l'evangeli llegim la passió que comença amb la traïció de Judes i la institució de l'Eucaristia. Després ja entrem a l'hort de Getsemaní i anem seguint tot el camí de la creu fins a la crucifixió, mort i sepultura de Jesús. Aquest condemnat a mort crida l'atenció del centurió que proclama: *Aquest home era Fill de Déu*. La forma d'afrontar el dolor, el sofriment i la mort li han fet descobrir en Jesús a Déu mateix i hi creu. Hem d'aprendre l'amor, la humilitat, la paciència, la confiança en Déu de Jesús. I a ser com el cirineu, i no com Pere que el va negar o com Judes; a penedir-nos com el bon lladre, a acompanyar-lo amb amor com les dones, a creure com el centurió, acceptar també el nostre camí de la creu.*

Mn. Jaume Pedrós

▶ Lectura del llibre d'Isaïes (Is 50,4-7)

El Senyor Déu m'ha donat una llengua de mestre perquè, amb la paraula, sàpiga sostenir els cansats. Un matí i un altre em desvetlla l'orella, perquè escolti com un deixeble. El Senyor Déu m'ha parlat a cau d'orella i jo no m'he resistit ni m'he fet enrere: he parat l'esquena als qui m'assotaven i les galtes als qui m'arrancaven la barba; no he amagat la cara davant d'ofenses i escopinades. El Senyor Déu m'ajuda: per això no em dono per vençut; per això paro com una roca la cara i sé que no quedaré avergonyit.

▶ Salm responsorial (21)

R. Déu meu, Déu meu, per què m'heu abandonat?

▶ Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Filipis (Fl 2,6-11)

Jesucrist, que era de condició divina, no es volgué guardar gelosament la seva igualtat amb Déu, sinó que es va fer no-res, fins a prendre la condició d'esclau. Havent-se fet semblant als homes i començant de captenir-se com un home qualsevol, s'abaixà i es feu obedient fins a acceptar la mort, i una mort de creu. Per això Déu l'ha exalçat i li ha concedit aquell nom que està per damunt de tot altre nom, perquè tothom, al cel, a la terra i sota la terra, doblegui el genoll al nom de Jesús, i tots els llavis reconeguin que Jesucrist és Senyor, a glòria de Déu Pare.

▶ Passió de nostre Senyor Jesucrist segons sant Marc (Mc 14,1-15,47) (Versió abreujada)

C. Els qui passaven l'insultaven, movien el cap amb aire de mofa i deien: S. «Ah, tu que vols destruir el santuari i reconstruir-lo en tres dies, salva't tu mateix i baixa de la creu.» C. També se'n burlaven els grans sacerdots comentant amb els mestres de la Llei: S. «Ell que salvava els altres, no és capaç de salvar-se ell mateix. El Messies, el rei d'Israel, que baixi ara de la creu, i nosaltres, quan ho veurem, creurem en ell.» C. També li feien retrats els qui havien estat crucificats amb ell. Jesús llançà un gran crit i expirà. C. Arribat el migdia s'estengué per tota la terra una fosca fins a mitja tarda. I a mitja tarda Jesús cridà amb tota la força: † «Elohi, Elohi, ¿lamà sabactani?» C. Que traduït vol dir: † «Déu meu, Déu meu, per què m'heu abandonat?» C. Alguns dels qui eren allí deien: S. «Mireu com crida Elies.» C. Un corregué, xopà de vinagre una esponja, la posà al capdamunt d'una canya perquè begués, i deia: S. «Deixeu, a veure si ve Elies a desclavar-lo.» C. Jesús llançà un gran crit i expirà. C. En aquell moment la cortina que tancava el santuari s'esquinçà en dos trossos de dalt a baix. El centurió, que estava dret davant d'ell, quan veié com havia expirat digué: S. «És veritat; aquest home era Fill de Déu.»

▶ Lectura del libro de Isaías (Is 50,4-7)

El Señor Dios me ha dado una lengua de discípulo; para saber decir al abatido una palabra de aliento. Cada mañana me espabila el oído, para que escuche como los discípulos. El Señor Dios me abrió el oído; yo no resistí ni me eché atrás. Ofrecí la espalda a los que me golpeaban, las mejillas a los que mesaban mi barba; no escondí el rostro ante ultrajes y salivazos. El Señor Dios me ayuda, por eso no sentía los ultrajes; por eso endurecí el rostro como pedernal, sabiendo que no quedaría defraudado.

▶ Salmo responsorial (21)

R. Dios mío, Dios mío, ¿por qué me has abandonado?

▶ Lectura de la carta del apóstol san Pablo a los Filipenses (Flp 2,6-11)

Cristo Jesús, siendo de condición divina, no retuvo ávidamente el ser igual a Dios; al contrario, se despojó de sí mismo tomando la condición de esclavo, hecho semejante a los hombres. Y así, reconocido como hombre por su presencia, se humilló a sí mismo, hecho obediente hasta la muerte, y una muerte de cruz. Por eso Dios lo exaltó sobre todo y le concedió el Nombre-sobre-todo-nombre; de modo que al nombre de Jesús toda rodilla se doble en el cielo, en la tierra, en el abismo, y toda lengua proclame: Jesucristo es Señor, para gloria de Dios Padre.

▶ Pasión de nuestro Señor Jesucristo según san Marcos (Mc 14,1-15,47) (Versión abreviada)

C. Los que pasaban lo injuriaban, meneando la cabeza y diciendo: S. «Tú que destruyes el templo y lo reconstruyes en tres días, sálvate a ti mismo bajando de la cruz.»

C. De igual modo, también los sumos sacerdotes comentaban entre ellos, burlándose: S. «A otros ha salvado y a sí mismo no se puede salvar. Que el Mesías, el rey de Israel, baje ahora de la cruz, para que lo veamos y creamos.»

C. También los otros crucificados lo insultaban. C. Al llegar la hora sexta toda la región quedó en tinieblas hasta la hora nona, Jesús clamó con voz potente: —† «Eloí Eloí, lemá sabaqtaní?». (Que significa: «Dios mío, Dios mío, ¿por qué me has abandonado?»). C. Algunos de los presentes, al oírlo, decían: S. «Mira, llama a Elías.» C. Y uno echó a correr y, empapando una esponja en vinagre, la sujetó a una caña, y le daba de beber diciendo: S. «Dejad, a ver si viene Elías a bajarlo.»

C. Y Jesús, dando un fuerte grito, expiró. C. El velo del templo se rasgó en dos, de arriba abajo. El centurión, que estaba enfrente, al ver cómo había expirado, dijo: S. «Verdaderamente este hombre era Hijo de Dios.»